

ZAW/2019/05/ **2796** /AW

Kraków, dn. 21.05.2019 r.

Fundacja im. Stefana Batorego
ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa

Kontrakt: ZAPROJEKTOWANIE I WYKONANIE ROBÓT W RAMACH PROJEKTU POIiŚ 5.2 – 6 „PRACE NA LINII KOLEJOWEJ NR 1 NA ODCINKU CZĘSTOCHOWA - ZAWIERCIE”

Umowa nr: 90/106/0072/17/Z/I z 20.07.2017 r.

Dotyczy: Pisma Fundacji im. Stefana Batorego z 9 maja 2019 r.

Szanowni Państwo,

Odnosząc się do pisma Fundacji im. Stefana Batorego (dalej: „Fundacja”) z 9 maja 2019 r., dotyczącego aspektów formalnej podstawy prowadzenia robót budowlanych w ramach realizacji Umowy Nr 90/106/0072/17/Z/I z dnia 20 lipca 2017 roku (dalej: „Umowa”), zawartej przez ZUE S.A. z siedzibą w Krakowie (dalej: „Wykonawca”) z PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. (dalej: „Zamawiający”), niezależnie od odpowiedzi jakiej udzielenia oczekują Państwo od Pana Prezesa Zarządu PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., uzasadnione jest zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie także przez Wykonawcę, do którego wiadomości pismo zostało również skierowane.

Na wstępie zasadne jest odniesienie się do celu zawarcia Porozumienia między Fundacją im. Stefana Batorego i PKP Polskimi Liniami Kolejowymi S.A. w sprawie wdrożenia „Paktu Uczciwości” w ramach zamówienia publicznego, którego przedmiotem jest wykonanie robót wraz z projektowaniem na linii nr 1 Warszawa – Katowice na odcinku Częstochowa Zawiercie (dalej: „Porozumienie”). Jak zapisano w Porozumieniu, głównym zadaniem jego stron jest monitorowanie przestrzegania standardów przejrzystości i prawidłowości przy realizacji zamówienia będącego przedmiotem Umowy. Porozumienie jako pierwszy z celów działań realizowanych w ramach Projektu (Paktu Uczciwości) wskazuje zbadanie możliwości wykorzystywania Paktów Uczciwości **w celu ochrony środków UE przed nadużyciami i korupcją, przy zachowaniu prawidłowej, sprawnej i terminowej realizacji projektów objętych Paktem Uczciwości.** Poza aspektami odnoszącymi się do wydatkowania środków Unii Europejskiej, z funduszy strukturalnych i spójności, jako ostatni z celów wymienionych w Preambule Porozumienia wskazano także **budowanie dobrej reputacji instytucji zamawiających oraz wykonawców.** Wykonawca, jako podmiot zaangażowany w realizację projektu kolejowego objętego Paktem Uczciwości chciałby wierzyć, że choć ten cel wymieniony został na końcu, jest równie istotny jak pozostałe, a działania podejmowane przez Fundację w ramach realizacji

Porozumienia faktycznie mają służyć także jego realizacji. Supozycje i twierdzenia zawarte w przedmiotowym piśmie Fundacji z 9 maja 2019 r. przekonanie to jednak istotnie podważają. W ocenie Wykonawcy są one bowiem nieuprawnione, a dodatkowo całkowicie bezpodstawne jest stanowisko Fundacji, że przy realizacji Umowy dochodzi rzekomo do naruszenia przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tj. z dnia 7 czerwca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1202) z późn. zm.), (dalej: „Prawo budowlane”). Takie działanie Fundacji nie wpisuje się zatem zdaniem Wykonawcy w realizację idei Paktu Uczciwości jaką zawarto w Porozumieniu. Kwestionowanie rozstrzygnięć właściwych organów administracji architektoniczno – budowlanej z powołaniem się na interpretację przepisów przedstawioną w działającej na Państwa zlecenie Kancelarii wychodzi poza ramy podpisanego przez Fundację Paktu. Ponadto z jednej strony w opinii przypomina Państwo o zasadzie pogłębiania zaufania obywateli do organów władzy publicznej wyrażonej w art. 8 k.p.a., a z drugiej strony twierdzą, że zarówno Wykonawca jak i Zamawiający nie mają prawa polegać na rozstrzygnięciach organów wydanych w toku przewidzianych prawem procedur. Takie stanowisko jest wewnętrznie sprzeczne.

Ponadto, w ocenie Wykonawcy bezsprzecznie zapewniona jest przejrzystość i rozliczalność środków unijnych przeznaczonych na realizację przedmiotu Umowy. Trudno także przyjąć, że w zachodzących okolicznościach przedmiotowe wystąpienie Fundacji jest wyrazem prewencji nadużyć w ramach realizacji zamówienia publicznego będącego przedmiotem Umowy. Do nadużyć takich bowiem nie dochodzi, co sama Fundacja przyznała.

Wykonawca nie zgadza się z twierdzeniem Fundacji, że prace w ramach Umowy prowadzone są niezgodnie z przepisami Prawa budowlanego. Wykonawca odbiera to jako całkowicie nieuzasadniony zarzut Fundacji przede wszystkim wobec organów administracji architektoniczno-budowlanej, a także wobec Wykonawcy, Zamawiającego, oraz Inżyniera. Jednocześnie pismo zawiera sugestię, bezzasadną zadaniem Wykonawcy, bezczynności Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju w kwestii weryfikacji podstaw formalnych prowadzenia robót budowlanych w ramach monitorowanej inwestycji jak i w innych inwestycjach.

Warto w tym miejscu jeszcze podkreślić, że zgodnie z brzmieniem Subklauzuli 1.1.6.13 Warunków Szczególnych składających się na Umowę: *„Pod pojęciem pozwolenia na budowę rozumie się także - w zależności od okoliczności - Zgłoszenie wykonywania robót budowlanych”*. Zgodnie zaś z kontraktową definicją *„Zgłoszenie robót budowlanych”* oznacza *„zgłoszenie właściwemu organowi rodzaju, zakresu i sposobu wykonywania robót budowlanych oraz terminu ich rozpoczęcia zgodnie z Prawem budowlanym - art. 29 - 31, co do którego w/w organ nie wniósł sprzeciwu”*. Z uwagi na to, że przed przystąpieniem do prac Wykonawca dokonał stosownych zgłoszeń, wskazując w zgłoszeniach prawidłowo zakres prac jakie mają być realizowane, przy braku sprzeciwów właściwych organów, działania Wykonawcy - i tym samym działania Zamawiającego – były i są legalne i nie są w żadnym przypadku sprzeczne z obowiązującymi przepisami Prawa budowlanego. W rezultacie, zdaniem Wykonawcy zupełnie bezpodstawne jest twierdzenie Fundacji, że zachodzi ryzyko zastosowania sankcji w postaci utraty dofinansowania ze środków unijnych. Nawet bowiem przy ewentualnej możliwości dokonania wykładni przepisów w sposób zbieżny z tym zaprezentowanym w załączonej przez Fundację

opinii, że wykonane w ramach zgłoszenia przez Wykonawcę prace w świetle art. 29 ust. 3 Prawa budowlanego wymagały uzyskania pozwolenia na budowę, to mając na uwadze fakt zgłoszenia przez Wykonawcę tych robót właściwemu organowi i brak sprzeciwu tego organu, nie można Wykonawcy (ani innym podmiotom) zarzucić działania w warunkach samowoli budowlanej. W każdym przypadku uwzględnić trzeba skutek prawny wynikający z braku sprzeciwu organu - docelowo przecież brak sprzeciwu przy zgłoszeniu pełni tę samą rolę jak decyzja o pozwoleniu na budowę, czyli pozwala na rozpoczęcie stosownych robót budowlanych. Powyższe stanowisko oparte jest o utrwalone orzecznictwo sądów administracyjnych, a w szczególności wskazują na to wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego przywołane również wprost w opinii prawnej załączonej do pisma Fundacji z 9 maja 2019 r. Nieuzasadnione jest więc również tak kategoryczne wskazywanie przez Fundację na ryzyko sankcji karnych.

W świetle faktycznie zachodzących okoliczności, z całą stanowczością należy stwierdzić, że wszystkie roboty realizowane przez Wykonawcę w ramach przedmiotu Umowy są i od początku były prowadzone w oparciu o ważne podstawy formalne. Warto w tym miejscu podkreślić, że w zakresie w jakim Wykonawca realizuje prace na podstawie zgłoszenia, co do którego nie został wniesiony sprzeciw w przewidzianym prawem terminie przez właściwy organ, to z tego tytułu wynika dla niego prawo do realizacji prac objętych zgłoszeniem.

Wypada również podkreślić, że Fundacja w ramach realizacji Porozumienia ma pełny wgląd w procedury kontraktowe. Przedstawiciele Fundacji uczestniczący w spotkaniach poświęconych realizacji zamówienia będącego przedmiotem Umowy od początku dysponują wiedzą dotyczącą udzielenia zamówienia i jego realizacji. Treść pisma Fundacji także to potwierdza. Jednocześnie Fundacja dopiero na obecnym etapie prezentuje działania, które w istocie z pewnością nie służą budowaniu dobrej reputacji Zamawiającego oraz Wykonawcy, a także w żaden sposób nie chronią interesów społeczności lokalnej, której interesy Fundacja także powinna mieć na względzie. Fundacja formułując swoje stanowisko, które jedynie deprecjonuje działania nie tylko Wykonawcy, ale także Zamawiającego oraz organów administracji, przytacza argumenty, które w kluczowym aspekcie – rzekomego braku ważnej podstawy prowadzenia prac – są sprzeczne ze stanem faktycznym, a nawet nie dość spójne z ustaleniami opinii prawnej przedstawionej przez Fundację na poparcie swoich twierdzeń. Dla Wykonawcy niezrozumiałym jest faktyczny cel przedmiotowego wystąpienia Fundacji. Wykonawca wyraża przy tym nadzieję, że nie jest intencją Fundacji niezasadne powodowanie perturbacji w realizacji przedsięwzięcia pn. „Prace na linii kolejowej nr 1 na odcinku Częstochowa – Zawiercie”, poprzez wskazywanie na rzekome naruszenie przepisów Prawa budowlanego. **W sytuacji gdy przedmiot Umowy jest prawidłowo realizowany, co zważywszy na rozmiar i stopień skomplikowania inwestycji wymaga pełnego zaangażowania wszystkich uczestników procesu budowy, działania które mogą tę realizację bezzasadnie deprecjonować z pewnością nie służą zachowaniu prawidłowej, sprawnej i terminowej realizacji zamówienia objętego przedmiotem Umowy, co jest także jednym z celów zawarcia Porozumienia.**

Wykonawca wskazuje również na zaufanie, jako zasadniczy element kapitału społecznego, mający wpływ m.in. na efektywność rynku i społeczną integrację. Jednym z celów Paktu Uczciwości było

budowanie tego kapitału. Twierdzenia Fundacji, niszcząc zaufanie, wywierają negatywny wpływ na poziom zaufania instytucjonalnego (czyli zaufania do złożonych organizacji angażujących licznych anonimowych uczestników) oraz systemowego. Nie sposób zauważyć, że takie działanie nie wywołuje żadnych pozytywnych skutków, zwłaszcza w kontekście realizowanej Inwestycji.

Co więcej, brak zaufania społecznego może sprzyjać nawet postawom spiskowym. Idea spisku uderza w praworządność, niszczy postawy obywatelskie, rodzi fatalizm i autorytaryzm, „a więc wykształca postawy [...] właściwe raczej dla społeczeństw plemiennych lub feudalnych, a nie nowoczesnych demokracji”. Brak zaufania społecznego, któremu towarzyszą powiązania klientelistyczno- -korupcyjne może także sprzyjać bierności politycznej obywateli oraz tendencjom autorytarnym niejednokrotnie obserwowanym w polskim społeczeństwie (por. K Nowakowski, *Wymiary zaufania i problem zaufania negatywnego w Polsce*, (w:) Ruch prawniczy, ekonomiczny, socjologiczny Rok LXX- zeszyt 1-2008, ss. 232).

Działanie w interesie publicznym oraz społecznym, czyli w interesach które powinny być Fundacji bliskie, powinno zatem polegać na udziale w budowaniu kultury zaufania, który to proces wymaga czasu i zaangażowania wielu grup społecznych. Zniszczyć zaufanie niestety można tanio i szybko.

Jednym z celów Paktu Uczciwości było budowanie społecznego kapitału. Niestety, skutecznie podejmowane w tym celu wysiłki, nie tylko przez Fundację, lecz również przez wszystkie strony procesu inwestycyjnego, mogą zostać skutecznie zdewaluowane.

Z poważaniem,

ZUE S.A.
Dyrektor Kontraktu

mgr Artur Wieczorek

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

Do wiadomości:

1. Pan Ireneusz Merchel Prezes Zarządu
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.
ul. Targowa 74
03-743 Warszawa
2. Pani Renata Krok Dyrektor Projektu
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.
Centrum Realizacji Inwestycji
Zespół Kontraktu Unijnego 4/3/1
ul. Krótka 27A
42-200 Częstochowa
3. Pan Mirosław Oleksy Inżynier Projektu
Biuro Kontraktowe MP Mosty
ul. Krótka 27A
42-200 Częstochowa
4. Pan Marcin Szymański Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Infrastrukturalnych
Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju